

ZÖLD BERUHÁZÁSI RENDSZER ÉVES JELENTÉS 2011

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	1
1. BEVEZETŐ	2
2. A KVÓTAÉRTÉKESÍTÉS ÉS A ZBR SZABÁLYOZÁSA	4
3. A ZBR PÁLYÁZATOK FELDOLGOZÁSÁT VÉGZŐ INTÉZMÉNYRENDSZER BEMUTATÁSA ...	7
3.1. <i>ENERGIA KÖZPONT NONPROFIT KFT.</i>	7
3.2. <i>ÉPÍTÉSÜGYI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INNOVÁCIÓS NONPROFIT KFT.</i>	9
4. ZBR ALPROGRAMOK ÉS EREDMÉNYEIK BEMUTATÁSA	11
4.1. <i>ZBR KLÍMABARÁT OTTHON PANEL ALPROGRAM (ZBR-PANEL)</i>	13
4.2. <i>ZBR KLÍMABARÁT OTTHON ENERGIAHATÉKONYSÁGI ALPROGRAM (ZBR-EH)</i>	16
4.3. <i>A ZBR ENERGIATAKARÉKOS HÁZTARTÁSI GÉPCSERE ALPROGRAM (ZBR-HGCS)</i>	17
4.4. <i>ZBR ENERGIATAKARÉKOS IZZÓCSERE ALPROGRAM (ZBR-ICS)</i>	18
4.5. <i>ÚJ SZÉCHENYI TERV ZÖLD BERUHÁZÁSI RENDSZER MI OTTHONUNK FELÚJÍTÁSI ÉS ÚJ OTTHON ÉPÍTÉSI ALPROGRAM (ÚSZT-ZBR-MO-2011)</i>	19
4.6. <i>ÚSZT ZBR NAPKOLLEKTOR ALPROGRAM</i>	20
5. KITEKINTÉS 2012-RE	21

1. Bevezető

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének Kiotói Jegyzőkönyve bevezette a csatlakozott fejlett államok közötti nemzetközi kvótakereskedelmet, azaz az üvegházgáz-kibocsátási jogok kereskedelmét.

A 2007. évi LX. törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről (továbbiakban: Éhvt.), a törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 323/2007. (XII.11.) Korm. rendelet az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény végrehajtásának egyes szabályairól (továbbiakban: Kormányrendelet), illetve a kvótaszerződések alapján a kiotói egységek értékesítéséből származó bevétel az ún. Zöld Beruházási Rendszer (továbbiakban: ZBR) keretében klímavédelmi felhasználásra kerül. Az eddig megkötött kvótaszerződések, illetve az említett nemzetközi szabályozások alapján –melyet hazánk országgyűlése az Éhvt. elfogadásával ratifikált - Magyarország vállalta, hogy „kemény zöldítést” hajt végre, azaz a kvótabevételekből csak üvegházhatású gázok (továbbiakban: ÜHG) kibocsátását csökkentő projekteket finanszíroz.

A ZBR keretében megvalósuló alacsony szén-dioxid-kibocsátású energetikai fejlesztések hangsúlyos szerepet töltenek be a Kormányzat globális felmelegedés megfékezésére és a gázimport függőség csökkentésén keresztül a hazai ellátásbiztonság növelésére irányuló célkitűzéseinek megvalósításában is.

A szakterületi célkitűzések és a nemzetközi kötelezettségek teljesítésére, valamint a fenntartható gazdasági fejlődés fellendítésére vonatkozó intenzív előrelépés érdekében „függetlenedés az energiafüggőségtől” szellemében a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Klíma- és Energiaügyért Felelős Államtitkársága a 2011. évben elkészítette **Magyarország Nemzeti Energiastratégiáját**, amelyet széleskörű társadalmi egyeztetést követően az Országgyűlés 2011. október 3-án fogadott el. A Stratégia kijelöli hazánk hosszú távú, biztonságos, fenntartható és versenyképes energiaellátásának legfőbb irányvonalait jelentős szerepet szánva az energiahatékonyságnak, valamint az alacsony szén-dioxid kibocsátású energiatermelési módzatoknak (mint például a megújuló energiaforrások alkalmazására) törekvő fejlesztéspolitikáknak és cselekvési terveknek.

Az üvegházgáz-kibocsátáscsökkentésre vonatkozó célok teljesülésének további fontos részét képezik a 1374/2011. (XI.8.) Korm. határozattal a felülvizsgált **II. Nemzeti Energhatékonsági Cselekvési Tervben**, valamint a 1002/2011. (I.14.) Korm. határozattal elfogadott **Megújuló Energhatékonsági Cselekvési Tervben** meghatározott intézkedések.

Ezen intézkedések, illetve programok a ZBR jelentős összegű támogatása nélkül csak korlátozottan valósulhatnak meg, így nem eredményeznének megfelelő mértékű kibocsátáscsökkentést sem. További fontos kritérium, hogy a támogatott projektekkal mérhető,

igazolható kibocsátás csökkentés valósuljon meg. Ebből következik, hogy minden egyes alprogram esetében ellenőrizni, illetve igazolni kell az általa elért közvetlen kibocsátás-csökkentést, ezért az alprogramok megvalósítása után 3, illetve 5 évig folyamatos monitoringra kerül sor.

A ZBR alapelvei közé tartozik, hogy csak olyan intézkedéseket támogat, amelyekkel a legjelentősebb mértékben csökkenthető az ÜHG kibocsátása, így a ZBR Alprogramok a klímavédelmi szempontokat leginkább előtérbe helyező lakossági támogatási programok Magyarországon. Legfőbb céljuk olyan energia-megtakarításra irányuló beruházások támogatása, amelyek a lakosság energiafogyasztásának csökkentése által hozzájárulnak a háztartások energiaterheinek mérsékeléséhez.

Az eddig támogatott tevékenységek az épületállomány energetikai hatékonyságának növelését és a megújuló energiaforrások használatát, valamint a háztartási eszközök energiahatékonyságának növelését foglalják magukba.

A ZBR Alprogramok összhangban állnak az Új Széchenyi Terv Zöldgazdaság-fejlesztési Programjának legfontosabb célkitűzéseivel, azaz, hogy az energiaellátás diverzifikálásán és környezeti célú technológiák fejlesztésén és elterjesztésén keresztül egy élhetőbb, energia- és költségtakarékosabb intézményi és gazdasági szerkezet kerüljön kialakítására, amely a hazai adottságokra alapozva új munkahelyeket hozhat létre és hozzájárul az ország kiegyensúlyozott, fenntartható fejlődéséhez.

2. A kvótaértékesítés és a ZBR szabályozása

A kvótaértékesítés és az annak bevételéből finanszírozott ZBR jogi szabályozása az alábbiakban foglalható össze.

2.1. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló Éhvt. alapján a kibocsátási jogosultságok felett a vagyongazdálkodási jogot az energiapolitikáért felelős miniszter gyakorolja.

Az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 84. § f) pontja szerint a Kormány energiapolitikáért felelős tagja a nemzeti fejlesztési miniszter (továbbiakban: Miniszter), amely minőségében a 89. § (2) b) pontja alapján gondoskodik a közösségi jogszabályok és a Kiotói Jegyzőkönyv szerinti kibocsátási jogosultságok értékesítéséről, értékesítési bevételeinek felhasználásáról, illetve szervezi a felhasználás végrehajtását.

A nemzetközi kibocsátás-kereskedelemben a Miniszter a Magyar Állam nevében kibocsátási jogosultságokat értékesíthet és vehet, továbbá kiotói egységek használhatók fel a Magyarország területén történt ÜHG-kibocsátások ellentételezésére, illetve együttes végrehajtási projektek keretében elért kibocsátás csökkentésnek megfelelő mennyiségű kibocsátás-csökkentési egység létrehozására.

A kiotói egységek átruházásából származó bevételt az első kiotói kötelezettségvállalási időszakban az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentését célzó tevékenységek, intézkedések támogatására, nyelők általi eltávolításának növelésére, az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra kell fordítani, a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiával és a Nemzeti Éghajlatváltozási Programmal összhangban.

2.2. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 323/2007. (XII.11.) Kormányrendelet

A Kormányrendelet szabályozza a kiotói egységek értékesítésének feltételeit, részletszabályait és a ZBR működését, valamint együttes végrehajtási projektek lebonyolítását.

Magyarország a nemzetközi és hazai szabályozásoknak megfelelően értékesíti eladható kibocsátási egységeit, figyelembe véve a nemzetközi piaci trendeket, tapasztalatokat, és azt,

hogy az eladás az ország érdekeinek megfelelően, a legoptimálisabb eladási árakon valósuljon meg. A bevételek felhasználása a jogszabályi környezet betartása mellett, a kvótaszerződésekben foglaltaknak megfelelően, illetve a vevőkkel történő folyamatos egyeztetések mellett történik, így a **bevételek ZBR-en belüli allokációját, és felhasználását minden esetben a kvótavevők jóváhagyása előzi meg.**

A Kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően a ZBR keretében a következő célokra nyújtható támogatás:

1. épület-energihatékonyság növelése,
2. megújuló energia felhasználásának növelése,
3. távfűtő rendszerek hatékonyságának növelése,
4. alacsony energiafelhasználású épületek építésének elősegítése,
5. világítási és közvilágítási rendszerek energiahatékonyságot növelő modernizációja,
6. nyelők létesítésének elősegítése,
7. a közlekedési szektorban megvalósuló kibocsátás-csökkentés,
8. környezetbarát minősítéssel rendelkező háztartási gépekre, valamint elektronikai eszközökre való csere támogatása, amennyiben az költséghatékony módon igazolható kibocsátás csökkentést eredményez hosszú távra, illetve
9. egyéb kibocsátás-csökkentési feladatok megvalósítása.

A Kormányrendelet a nemzetközi kvótapiaci gyakorlatot tükrözően kimondja, hogy a ZBR alapvető kritériuma az addicionalitás, a következő három formában:

- **Környezetvédelmi addicionalitás:** olyan pályázat kiírása fogadható el, amelynek keretében a bemutatott előzetes számítások szerint szén-dioxid egyenértékre átszámított, emberi tevékenységből származó kibocsátást érintő **nettó kibocsátás-csökkentés** keletkezik.
- **Pénzügyi addicionalitás:** olyan pályázat kiírása fogadható el, amely a bemutatott előzetes számítások szerint a kiotói egységek átruházása nélkül nem valósítható meg gazdaságosan.
- **Jogi addicionalitás:** olyan pályázat kiírása fogadható el, amelynek megvalósítása **nem hatályos jogszabály alapján fennálló kötelezettség.**

A ZBR éves költségvetési előirányzata legfeljebb 5%-ig felhasználható a ZBR kezeléséhez, működtetéséhez.

2.3. A Zöld Beruházási Rendszer működtetésének, felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 18/2011. (III. 29.) NFM utasítás

ZBR működtetésével kapcsolatos minisztériumi feladatokra, szerződéskötésre, kifizetésre irányadó részletszabályokat tartalmaz.

Emellett előírja a kiotói egységek értékesítési szerződése alapján, a pályázati pénzek tételes felhasználásáról - különös tekintettel az értékesítési bevételekből finanszírozott pályázatok megvalósulásáról - és az elért szén-dioxidkibocsátás csökkentés számszerűsítéséről szól éves külső, független auditor által készített auditjelentés elkészítését is.

2.4. A ZBR jogszabályi hátterének változásai 2011-ben

A 2010. évi országgyűlési választások a ZBR szempontjából is meghatározó jelentőséggel bírtak. A választásokat megelőzően, 2010. március 31. után életbe lépett a 1003/2010. (I. 19.) Korm. határozat döntési moratórium elrendeléséről, mely a választások végéig érvényben volt. 2010 májusában kormányváltásra került sor. A kormányváltást követően a klímapolitika intézményrendszere átalakításra került, melynek alapján az energiamegtakarítással és klímavédelmi feladatokkal foglalkozó szervezetek, szervezeti egységek egy intézményben, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumban (továbbiakban: NFM) összpontosulnak, így az energiamegtakarítást és a klímavédelmet támogató programok rendszere átláthatóbbá és hatékonyabbá vált. Továbbá, az új integrált struktúra hozzájárul a tervezés és a végrehajtás közötti szinergiák erősítéséhez, mivel a legnagyobb ÜHG kibocsátó az energetikai szektor.

A 2010. évben hatályos 10/2009. (VII.17.) Környezetvédelmi és Vízügyi Miniszter utasítását (továbbiakban: KvVM utasítás) 2011-ben hatályon kívül helyezte a Zöld Beruházási Rendszer működtetésének, felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 18/2011. (III.29.) NFM utasítás (továbbiakban: NFM utasítás).

2.5. Az Audit és Éves Jelentés

A ZBR működését szabályozó jogszabályok közül a Kormányrendelet 35. § (5) pontja általános értelemben előírja, hogy a támogatások felhasználásáról elemzés készüljön.

Az Audit és Éves Jelentés elkészítését az NFM utasítás 6. § c) és d) pontja, illetve a nemzetközi szerződések írják elő. A jelentések célja, hogy átlátható módon bemutassák a ZBR forrásainak, azaz Magyarország kvótabevételeinek felhasználását, valamint az általuk elért, illetve várható eredményeket. A jelentések részletezik a ZBR és Alprogramjainak céljait, működését, a működtető intézményrendszert, a 2011-ben elért, és a beadott pályázatok alapján várható eredményeket, valamint az elért kibocsátás-csökkentést. A jelentések a 6 Alprogramot külön-külön is bemutatják, kitérve, a beruházások jellegére, a beruházások finanszírozására, a megítélt támogatások összegére, valamint az eddig lekötött, felhasznált források mennyiségére.

A jelentéseket külső – kormányzattól független – nemzetközileg elismert audit cég készíti és állítja össze. Jelen OGY jelentés a 2011. évi audit jelentés alapján került összeállításra.

3. A ZBR pályázatok feldolgozását végző intézményrendszer bemutatása

A 2011. évben a ZBR támogatásokkal összefüggő pályázatkezelési, lebonyolítási, döntés-előkészítési és ellenőrzési feladatok ellátására az NFM a Kormányrendelet 22. § (5), illetve az NFM utasítás 5. § (9) pontjai alapján az Energia Központ Nonprofit Kft.(EK NKft.) és az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft.(ÉMI NKft.) szervezetek kerültek kijelölésre.

3.1. Energia Központ Nonprofit Kft.⁵

Az EK NKft. a nemzeti energiaügynökségi feladatok elvégzésére és a hazai fenntartható energiagazdálkodás fejlesztésének elősegítésére alapított szervezet. E szerepkörénél fogva mind az energiahatékonyság, mind a megújuló energiák felhasználásának területén stratégia, tervezési és operatív feladatokat lát el.

A szervezet tevékenysége a 2011. évben három fő terület köré csoportosítható:

1. Pályázatkezelési- és projektmenedzsment (közreműködő szervezeti) tevékenység: részvétel az európai uniós és hazai forrásból finanszírozott támogatási programok megvalósításában
2. Információszolgáltatási, statisztikai tevékenység: a hazai energiastatisztikai rendszer üzemeltetése, amelyen keresztül a fenti intézkedések hatékonysága felmérésre kerül, valamint nemzeti energetikai tendenciák elemzése
3. Stratégiai feladatok: háttérintézményként az NFM szakmai tevékenységeinek támogatása.

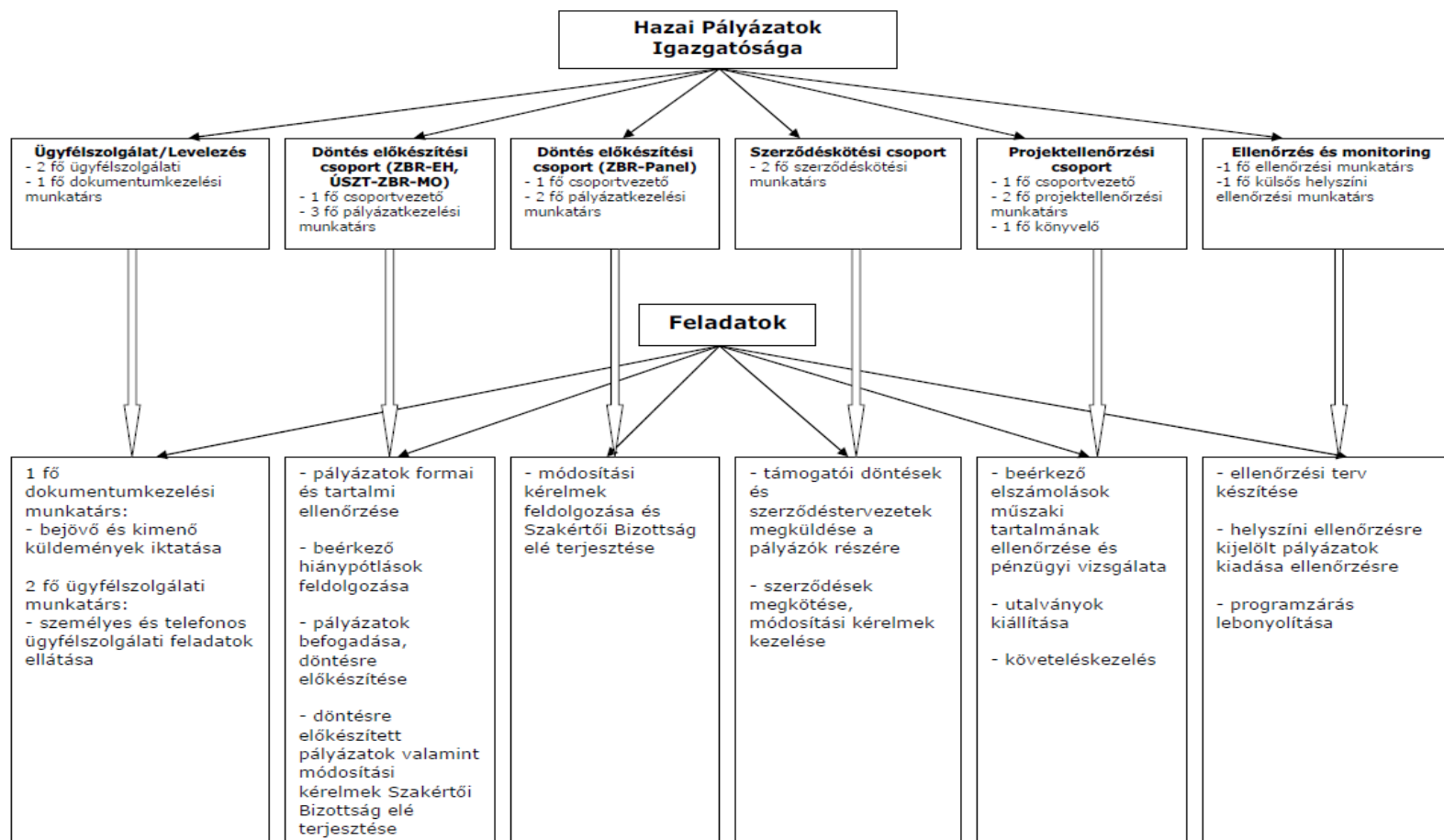
A 2011. évben az EK NKft. az alábbi ZBR alprogramok kezelésében működött közre:

- ZBR Panel Alprogram 2. üteme (ZBR-PANEL II.)
- ZBR Energhatékony Alprogram (ZBR-EH)
- ZBR Energhatékony Háztartási Gépcsere Alprogram (ZBR-HGCS)
- ZBR Energhatékony Izzócsere Alprogram (ZBR-ICS)
- ÚSZT ZBR Mi otthonunk felújítási és új otthon építési Alprogram (ÚSZT-ZBR-MO-2011)

A pályázatok kezelésével az EK NKft.-én belül a Hazai Pályázatok Igazgatósága foglalkozik (1. számú ábra).

⁵ Az Energia Központ Nonprofit Kft. elnevezése a 2012. évben Nemzeti Környezetvédelmi és Energia Központ Kft.-re módosult.

1. számú ábra Az EK NKft. Hazai Pályázatok Igazgatósága

A HGCS és ICS pályázatokkal a 2011. évben döntés-előkészítési feladatok nem jelentkeztek, így ezen pályázatok kezelésével kizárólag a szerződéskötési, monitoring és projekt ellenőrzési csoport foglalkozott.

3.2. Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft.

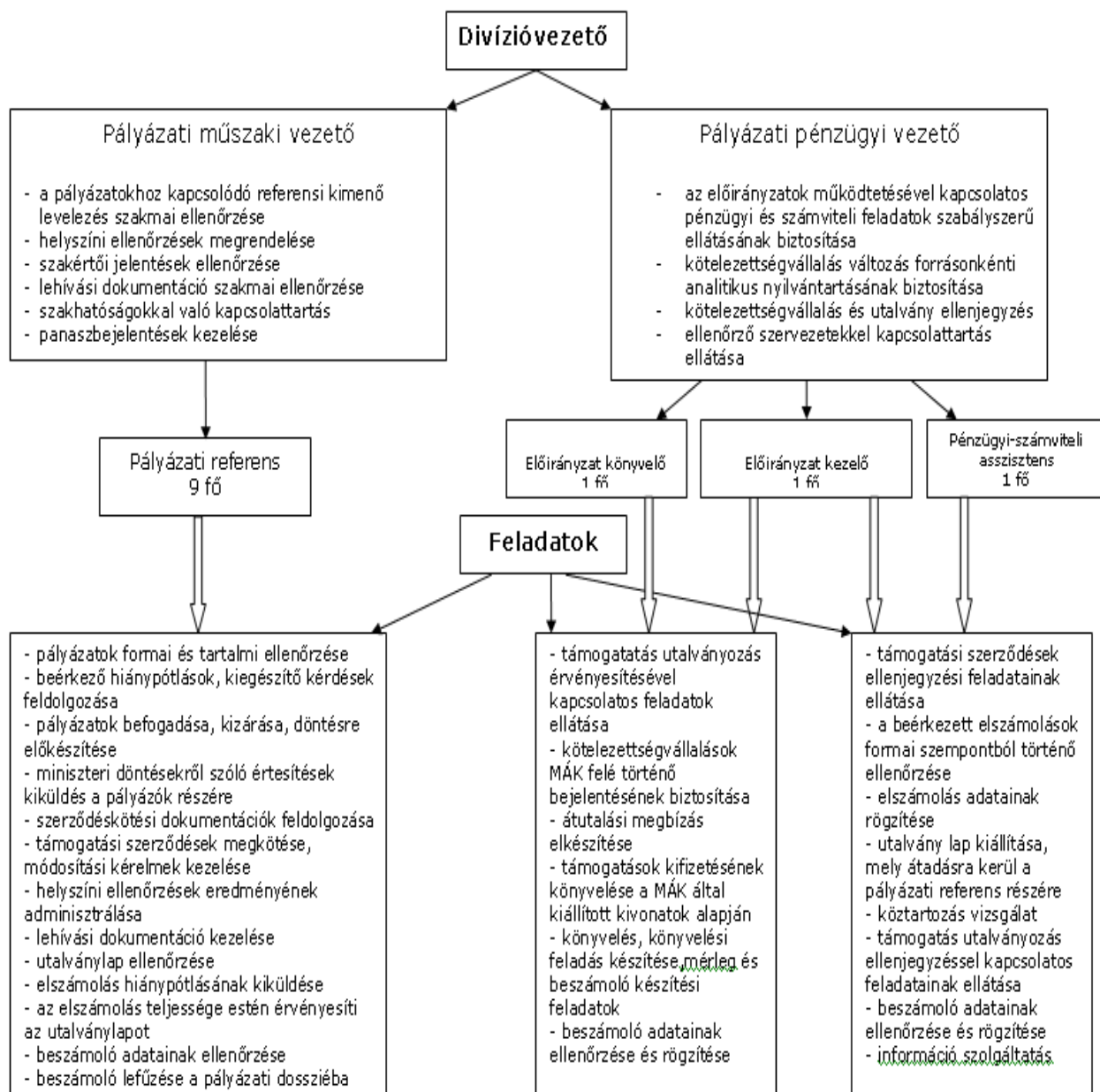
Az Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft. (továbbiakban: ÉMI NKft.) az 1963-ban alapított Építésügyi Minőségellenőrző Intézet (ÉMI) és az Építéstudományi Intézet (ÉTI) jogutódja, Magyarország legnagyobb komplex építő- és építőanyag-ipari jóváhagyó, vizsgáló, ellenőrző, tanúsító, illetve szakértő és innovációs intézménye, több európai nemzetközi szakmai szervezet tagja. Tevékenysége, majd 50 éves múltja tekintetében az építő- és építőanyag-ipar egész területére kiterjed. Ennek során vizsgálatokkal, ellenőrzéssel és tanúsítással közreműködik az építési termékek megfelelőségének igazolásában, szakértői és tanácsadói tevékenységgel támogatja az építési szakterület résztvevőit. Vizsgálatokkal, kísérletek elvégzésével és tanulmányok készítésével segíti az építőipari vállalkozásokat az építőipari termék- vagy technológia fejlesztésében, közreműködik szakmai szabályozások és hatósági intézkedések előkészítésében. A Társaság 100 %-os állami tulajdonban van, a tulajdonosi jogokat az NFM gyakorolja.

Az ÉMI NKft. kezelésébe az alábbi ZBR alprogramok tartoznak:

- ZBR PANEL Alprogram I. üteme (ZBR-PANEL I.)
- ÚSZT-ZBR Megújuló energiahordozó felhasználását elősegítő, használati meleg víz előállítását és fűtést segítő szolgáló napkollektor-rendszer kiépítése Alprogram (ÚSZT-ZBR-NAP-2011)

A pályázatok kezelésével az ÉMI NKft.-én belül a Lakás - Innovációs Divízió foglalkozik (2. számú ábra).

2. számú ábra ÉMI NKft. Lakás-Innovációs Divíziója

4. ZBR Alprogramok és eredményeik bemutatása

A ZBR keretében eddig az 1. számú táblázatban feltüntetett 6 Alprogram került meghirdetésre, amelyek jelentős hangsúlyt fektettek az épületek energiahatékonyságának javítására. Az eddigi kvótabevételek több mint háromnegyede az épületek energiahatékonyságát növelő beruházások támogatására lett allokálva.

2009. évben kiírt pályázati programok:

- 4.1. ZBR Klímabarát Otthon Panel Alprogram (továbbiakban: ZBR-PANEL)
- 4.2. ZBR Klímabarát Otthon Energiahatékonysági Alprogram (továbbiakban: ZBR-EH)

2010. évben kiírt pályázati programok:

- 4.3. ZBR Energiatakarékos Háztartási Gépcsere Alprogram (továbbiakban: ZBR-HGCS)
- 4.4. ZBR Energiatakarékos Izzócsere Alprogram (továbbiakban: ZBR-ICS)

2011 évben kiírt pályázati programok:

- 4.5. Új Széchenyi Terv - ZBR Mi otthonunk felújítási és új otthon építési Alprogram (ÚSZT-ZBR-MO-2011)
- 4.6. Új Széchenyi Terv - ZBR Megújuló energiahordozó felhasználását elősegítő, használati meleg víz előállítását és fűtést segítő szolgáló napkollektor-rendszer kiépítése Alprogram (ÚSZT-ZBR-NAP-2011)

1. számú Táblázat ZBR Alprogramok általános áttekintése

2011. december 31-i állapot	ZBR-PANEL Alprogram 1. ütem	ZBR-PANEL Alprogram 2. ütem	ZBR Energia-hatékonysági Alprogram	ZBR Háztartási Gépcsere Alprogram	ZBR Izzócsere Alprogram	ÚSZT-ZBR Mi Otthonunk Alprogram	ÚSZT-ZBR Napkollektor Alprogram ¹
Eredeti keret	14,6 Mrd Ft	16,1 Mrd Ft	2 Mrd Ft	1 Mrd Ft	450 M Ft	1,6 Mrd Ft	2,97 Mrd Ft
Módosított keret	14 Mrd Ft	16,7 Mrd Ft ²	-	-	-	2,3 Mrd Ft	-
Benyújtott pályázatok	950 db 14,6 Mrd Ft	795 db 29,16 Mrd Ft	2363 db 4,37 Mrd Ft	216 db 1,06 Mrd Ft	367 db 659,74 millió Ft	824 db 3,23 Mrd Ft	2195 db 1,53 Mrd Ft
Döntött pályázatok	950 db 14,6 Mrd Ft	345 db 16,47 Mrd Ft	1719 db 1,99 Mrd Ft	195 db 1 Mrd Ft	257 db 450 millió Ft	484 db 1,56 Mrd Ft	-
Nyertes pályázatok	950 db 14,6 Mrd Ft	336 db 16,47 Mrd Ft	1191 db 1,99 Mrd Ft	195 db 1 Mrd Ft	257 db 450 millió Ft	422 db 1,56 Mrd Ft	-
Kifizetett Pályázatok	719 db 10,96 Mrd Ft	5 db 192,76 millió Ft	333 db 360 millió Ft	195 db 910,26 millió Ft ³	239 db 389,3 millió Ft ³	-	-
Érintett háztartások /lakások száma⁴	47 814	29 722	1 913	11 742	20 274	458	-
Energia hatékonyság (kWh/év)⁴	151 373 699	193 468 861	24 040 148	4 968 322	22 933 167	44 975 904	-
CO₂ kibocsátás csökkenés (kg/év)⁴	34 264 704	44 041 328	5 127 821	3 830 576	17 681 472	11 498 955	-

1. sz táblázat: A ZBR keretében eddig meghirdetett alprogramok és azok állapota 2011. december 31-én.

¹ ÚSZT-ZBR Napkollektor Alprogram 2012-ben került lezárásra, így a táblázat kizárólag a benyújtott pályázatokra vonatkozóan tartalmaz adatokat.

² Tartalmazza a Panel I-ben fel nem használt megközelítőleg 600 millió Ft maradványértéket, amely a Panel II-be átcsoportosításra került.

³ Ténylegesen, illetve részlegesen kifizetett pályázatok darabszáma.

⁴ A nyertes pályázatokra vonatkozó adat.

4.1. ZBR Klímabarát Otthon Panel Alprogram (ZBR-PANEL)

A 2009-ben indult ZBR Klímabarát Otthon Panel Alprogram célja az iparosított technológiával épült panel-lakóépületek széndioxid-kibocsátás csökkentését és energia-megtakarítását eredményező korszerűsítésének, felújításának elősegítése.

A konstrukció keretében - amelyben társasházak, lakásszövetkezetek és helyi önkormányzatok pályázhattak - azon energiahatékonysági intézkedések támogatása volt az elsődleges szempont, amelyek szén-dioxid kibocsátást csökkentő eredménye mérhető, illetve energetikai hatékonyságjavító hatása igazolható. A beruházást követően az épület az eredeténél lényegesen jobb szén-dioxidkibocsátási és energiahatékonysági adatokkal kell, hogy rendelkezzen.

A ZBR-PANEL Alprogram keretében a következő tevékenységek voltak támogathatóak:

1. nyílászárók energia-megtakarítást eredményező felújítása vagy cseréje
2. homlokzatok és födémelek hőszigetelése
3. épületgépészeti rendszerek korszerűsítése, felújítása (fűtés, HMV, szellőzés, hővisszanyerős szellőzés, társasház közös villamos hálózata, felvonók)
4. a megújuló energiafelhasználás növelése, a hagyományos energiafordozók megújuló energiaforrásokkal való helyettesítésére irányuló beruházások az energiatermelésre, a tárolásra, az energia szállítására és a hálózatba való esetleges visszatáplálásra
5. az épületek nyári hővédelmének javítása, árnyékoló, vagy árnyékvető szerkezetek beépítése (gépi hűtés nem támogatható)
6. az épületek lodzsáinak beüvegezése a szoláris nyereségek passzív hasznosítására.

Az épület-felújításokra hazánkban a Klímabarát Otthon Programmal először vezettek be speciális klímavédelmi elemet, szigorú szén-dioxidkibocsátás számítással.

Több tízezer panellakás felújításával jelentősen csökkenhet hazánk széndioxid- kibocsátása. Számítások szerint energiahatékonysági felújítással lakásonként évi 1-1,2 tonna kibocsátás csökkentés érhető el. A felújításokkal egy-egy panelház energiaköltségeinek akár 40-50 százalékát is megtakaríthatja, lakásonként a felújítások fajtájától függően akár havi 10-15 ezer forinttal csökkenhetnek az energiaszámlák díjai.

A ZBR-PANEL Alprogram I. ütemének pályázatait az ÉMI NKft. az Alprogram II. ütemének pályázatait az EK NKft. kezeli.

4.1.1. A ZBR-PANEL Alprogram I. ütemének eredményei

A 2008-ban kiírt LFP-2008-LA-2 kódú pályázatra benyújtott projekteket a 121/2009 (IX.11.) Korm. rendelet a ZBR rendszerbe sorolta át további elbírálásra. Ezen pályázatok képezik a ZBR Klímabarát Otthon Panel Alprogram I. ütemét. Az I. ütem pályázatait az ÉMI Kft-nél kerültek ellenőrzésre.

A ZBR-PANEL Alprogram I. üteme során 2011. december 31-ig 719 db pályázat esetén történt meg a támogatás kifizetése, mely 10,96 Mrd Ft-ot fed le.

2. számú Táblázat – A ZBR-PANEL Alprogram I. ütemének 2011. december 31-i állapotot bemutató eredményei

ZBR-PANEL I.	db	Megítelt támogatás (Ft)	Érintett háztartás/lakásszám	Energia megtakarítás (kWh/év)	CO2 csökkentés (kg/év)
Nyertes pályázatok	950	14,6 Mrd	47 814	151 373 699	34 264 704
Utalványozott pályázatok	719	10,96 Mrd	36 114	120 798 161	27 074 423

A beruházás megvalósulása után a pályázatkezelő szerv 5 éven át ellenőrzi a kibocsátási mutatókat.

4.1.2. A ZBR-PANEL Alprogram II. ütemének eredményei

A ZBR-PANEL Alprogram II. ütemében 13,3 Mrd Ft pályázati keretösszeg került meghirdetésre.

A II. ütem során a 2009.12.31-ig beérkezett 795 db pályázat által igényelt támogatási forrás (29 Mrd Ft) jelentősen meghaladta a kvótাবেvételekből rendelkezésre álló összeget (13,3 Mrd Ft). A 2011. évben a 13,3 Mrd Ft támogatási kereten felül az NFM forrásátcsoportosításnak köszönhetően további 3,4 Mrd Ft került allokálásra.

A 2011. év végéig összesen 336 db pályázatról született támogatói döntés, amellyel 16,47 Mrd Ft került lekötésre.

3. számú Táblázat – A ZBR-PANEL Alprogram II. ütemének 2011. december 31-i állapotot bemutató eredményei

ZBR-PANEL II.	db	Megítélt támogatás (Ft)	Érintett háztartás/lakásszám	Energia megtakarítás (kWh/év)	CO2 csökkentés (kg/év)
Nyertes pályázatok	336	16,47 Mrd	29 722	193 468 861	44 041 328
Utalványozott pályázatok	5	192,76 millió	422	2 323 696	541 822

A beruházás megvalósulása után a pályázatkezelő szerv 5 éven át ellenőrzi a kibocsátási mutatókat.

4.2. ZBR Klímabarát Otthon Energiahatékonysági Alprogram (ZBR-EH)

Az Alprogram célja a hagyományos technológiával épült lakóépületek számszerűsíthető kibocsátás-csökkentését és energia-megtakarítását eredményező felújítása, korszerűsítése, illetve új, fokozottan energiatakarékos házak építésének támogatása. A programra magánszemélyek, lakásszövetkezetek és társasházak pályázhattak.

Az 2363 db beérkezett pályázat teljes körű feldolgozása és a pályázatokról való döntés a 2011. év folyamán befejeződött. A 2011. év végéig 1 191 db pályázat esetében született támogatói döntés 1,99 Mrd Ft értékben. Jelenleg a szerződéskötések és az elszámolások kifizetése van folyamatban.

A 2011. évben 333 db pályázat támogatása került kifizetésre, 360 millió Ft értékben.

4. számú Táblázat – A ZBR-EH Alprogram 2011. december 31-i állapotot bemutató eredményei

ZBR-EH	db	Megítélt támogatás (Ft)	Érintett háztartás/lakásszám	Energia megtakarítás (kWh/év)	CO2 csökkentés (kg/év)
Nyertes pályázatok	1 191	1,99 Mrd	1 913	24 040 148	5 127 821
Utalványozott pályázatok	333	360 millió	424	4 793 774	982 644

A beruházás megvalósulása után a pályázatkezelő szerv 5 éven át ellenőrzi a kibocsátási mutatókat.

4.3. A ZBR Energiatakarékos Háztartási Gépcsere Alprogram (ZBR-HGCS)

A konstrukció keretében a rászorulóknak – időszerűen, nagycsaládosok, fogyatékkal élők és regisztrált munkanélküliek – régi, nagy energiaigényű hűtő- és mosógépeiket energiatakarékos készülékekre cserélhették le az őket segítő, érdekvédelmüket ellátó alapítványok és egyesületek pályázatán keresztül, hozzájárulva számszerűsíthető energia-megtakarításhoz és emisszió-csökkentéshez.

A pályázatok kezelésével 2011. év elején az EK NKft. került megbízásra.

2011 végéig összesen 910 millió Ft támogatás kifizetésére került sor.

A HGCS Alprogramok esetén a szerződéskötést követően az elnyert támogatás 90%-a folyósításra kerül. A fennmaradó 10% folyósítása a beruházás megvalósítását követően történik meg.

5. számú Táblázat – A ZBR-HGCS Alprogram 2011. december 31-i állapotot bemutató eredményei

ZBR-HGCS	db	Megítélt támogatás (Ft)	Érintett háztartás/lakásszám	Energia megtakarítás (kWh/év)	CO2 csökkentés (kg/év)
Nyertes pályázatok	195	1 Mrd	11 742	4 968 322	3 830 576
Utalványozott pályázatok	195	910 millió	10 433	4 540 417	3 500 662

A program megvalósulását a pályázatkezelő szerv további 3 évig ellenőrzi.

4.4. ZBR Energiatakarékos Izzócsere Alprogram (ZBR-ICS)

A pályázat keretében a rászorulóknak – időszerűen, nagycsaládosok és fogyatékkal élők – hagyományos izzókat energiatakarékos izzókra cserélhették az őket segítő, érdekvédelmüket ellátó alapítványok és egyesületek pályázatán keresztül csökkentve egyúttal az energiafogyasztásukat és az ebből eredő kiadásait.

Tekintettel arra, hogy a támogatás elsődleges célja a klímavédelem volt, a régi izzók új, energiatakarékos izzóra cserélése mellett a program kiemelt hangsúlyt fektetett a lecserélt régi izzók visszagyűjtésére.

A pályázatok kezelésével 2011 elején az EK NKft. lett megbízva. A pályázatok ebben a szakaszban már döntés után voltak. A 257 db nyertes pályázat egy része még szerződéskötésre, illetve kifizetésre várt, amelynek nagy része 2011-ben megtörtént.

2011 végéig összesen 390 millió Ft támogatás kifizetésére került sor.

Az ICS Alprogramok esetén a szerződéskötést követően az elnyert támogatás 90%-a folyósításra kerül. A fennmaradó 10% folyósítása a beruházás megvalósítását követően történik meg.

6. számú Táblázat – A ZBR-ICS Alprogram 2011. december 31-i állapotot bemutató eredményei

ZBR-ICS	db	Megítélt támogatás (Ft)	Érintett háztartás/lakásszám	Energia megtakarítás (kWh/év)	CO2 csökkenés (kg/év)
Nyertes pályázatok	257	450 millió	20 274	22 933 167	17 681 472
Útalványozott pályázatok	239 db	390 millió	11 909	15 052 254	11 605 285

A program megvalósulását a pályázatkezelő szerv további 3 évig ellenőrzi.

4.5. Új Széchenyi Terv Zöld Beruházási Rendszer Mi otthonunk felújítási és új otthon építési alprogram (ÚSZT-ZBR-MO-2011)

A konstrukció célja a hagyományos, nem panel építésű lakóépületek energiahatékonysági komplex felújítását megvalósító beruházások, megújuló energiák használatára épülő beruházások, valamint új építésű energiatakarékos lakóépületek építésének támogatása.

Az Alprogram keretében 824 db pályázat érkezett be 3,2 Mrd Ft támogatási igénnyel, amely meghaladta a rendelkezésre álló 1,6 Mrd Ft keretösszeget. Ezért az NFM további 700 millió Ft-tal növelte meg az allokálható forrás mértékét, amelyet követően a módosított keretösszeg 2,3 Mrd Ft lett.

A pályázatok feldolgozása 2011 decemberének elejére befejeződött. 2011. december 31-ig 422 db pályázat részesült pozitív elbírálásban 1,56 Mrd Ft értékben.

7. Táblázat - Az ÚSZT-ZBR-MO Alprogram 2011. december 31-i állapotot bemutató eredményei

ÚSZT-ZBR-MO-2011	db	Megítélt támogatás (Ft)	Érintett háztartás/lakásszám	Energia megtakarítás (kWh/év)	CO2 csökkenés (kg/év)
Nyertes pályázatok	422	1,56 Mrd	458	44 975 904	11 498 955

A pályázatok helyszíni ellenőrzését ezen konstrukciónál egy háromoldalú megállapodás keretében az ÉMI NKft. látja el az 5 éves monitoring időszak alatt.

4.6. ÚSZT ZBR Napkollektor Alprogram

A támogatás célja a meglévő lakóépületek széndioxid-kibocsátás csökkentését eredményező, valamint energiahatékonyságának javítását célzó napenergiát hasznosító rendszerek beszerzése és telepítése (használati melegvíz előállítására, épületek fűtésére, vagy az előbbi célok kombinált, illetve egyéb hőigények kielégítésére is szolgáló, többcélú napkollektoros rendszerek).

A pályázat kedvezményezettjei a lakóingatlanok építési technológiától függetlenül természetes személyek, ill. maximum 12 lakásos társasházak lehetnek.

A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg 2,97 Mrd Ft volt.

2011. december 31-ig 2195 db pályázatot nyújtottak be 1,53 Mrd Ft támogatási igénnyel.

Tekintettel arra, hogy a pályázat a 2011. év végén került meghirdetésre és 2011. december 31-én a konstrukció még nyitva volt, a pályázatokról 2011. december 31-ig még nem született döntés.

A program megvalósulását a pályázatkezelő szerv további 3 évig fogja ellenőrizni.

5. Kitekintés 2012-re

A 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet alapján a ZBR végrehajtásával kapcsolatos feladatokért a Nemzeti Fejlesztési Miniszter a felelős. A ZBR szempontjából releváns, energiamegtakarítással és klímavédelmi feladatokkal foglalkozó szervezetek és szervezeti egységek egy intézményben történő összpontosítása megfelelő alapot ad a rendszer optimalizálásához, átláthatóbb és hatékonyabb működtetéséhez.

2011. január 1-jét követően, miután az épületenergetikai pályázatok átkerültek az NFM felelősségi körébe, az NFM Klíma- és Energiaügyi Államtitkársága áttekintette a pályázatok aktuális helyzetét, a beérkezett pályázatok elbírálásának és kifizetésének rendjét.

A ZBR-PANEL Alprogram I. üteme keretében jóváhagyott 950 pályázat esetében 2012.07.01-ig az időközben visszalépett, illetve visszavont pályázatok kivételével az összes támogatási szerződés aláírásra került, amely mintegy 47.000 lakás felújítását jelenti. A közel 13 Mrd Ft támogatási összeg utalványozása megtörtént.

A ZBR-PANEL Alprogram II. üteme esetében 2012.07.01-ig 303 db pályázó támogatási szerződése került kiküldésre (14,88 Mrd Ft értékben) és 32 db pályázó támogatása került kifizetésre (1 Mrd Ft értékben).

A ZBR-EH Alprogram tekintetében folytatódtak az Alprogram kifizetései. 2012.07.01-ig 833 db pályázónak 1,1 Mrd Ft értékű támogatás került kiutalásra.

A ZBR-HGCS és ZBR-ICS pályázatok tekintetében az elszámolások feldolgozása folyamatos és 2012.07.01-ig a kifizetések több mint 90%-a megtörtént, összesen 919 millió, illetve 404 millió Ft összegben. Ezen pályázati konstrukciónál is cél a megítélt támogatások 2012.12.31-ig történő kifizetése.

Az ÚSZT-ZBR-MO Alprogram esetében 2012.07.01-ig 455 db pályázatról született támogatói döntés 1,76 Mrd Ft értékben.

ÚSZT-ZBR-NAP Alprogram keretében 2012.07.01-ig 4145 db támogatói döntés született 2,97 Mrd Ft értékben.

Minden ZBR Alprogram esetében cél, hogy megfelelő módon folytatódjon a teljesítések ellenőrzése, tekintve, hogy a ZBR-ben elsődleges fontosságú a hiteles és igazolható széndioxid kibocsátás-csökkentés kimutatása.

Az eddigi Alprogramok tapasztalatai alapján további cél, egy új, még korszerűbb pályázati rendszer alapjainak a lefektetése, amelyben még ambiciózusabb klímavédelmi célokat megvalósító Alprogramok kerülhetnek kialakításra az eddigi kvótabevételek maradványösszegéből és az esetleges új kvótabevételekből.